

روشهای رایج برداشت پسته

حسین مهرابی

عضو پیوسته انجمن پسته ایران

توزیع محصول برداشت شده توسط کارگران در باغ در روش برداشت کیلویی

با گماردن کارگران دانه جمع کن و یا با وضع شروطی در قرارداد جهت مرتبط ساختن دستمزد کیلویی با کیفیت پسته چینی برطرف نمود.

روش برداشت کیلویی بواسطه محاسن عمده‌ای که دارد در سال های اخیر، بخصوص در سال های پرمحصول، محبوبیت زیادی نزد باغداران یافته است.

مهم ترین مزایای این روش که سبب کاهش زمان برداشت و هزینه پسته چینی می شوند عبارتند از:

- ⊕ ساعت کاری نامحدود کارگران پسته چین در طول روز؛
- ⊕ راندمان برداشت بالا به ازای هر نفر ساعت و
- ⊕ عدم نیاز به نظارت مستمر باغدار و یا نماینده وی در حین عملیات برداشت

۳) روش مقاطعه ای

در یک شیوه ساده تر برداشت کیلویی که به تازگی مورد توجه قرار گرفته، عملیات توزین در باغ حذف شده و وزن پسته برداشت شده توسط کل گروه پسته چین بر اساس قبض باسکول خودروی حمل پسته مینای پرداخت باغدار به نماینده دسته پسته چین قرار می گیرد. روش برداشت مقاطعه ای کاملاً مشابه روش برداشت کیلویی است تنها با این تفاوت که حذف عملیات توزین انفرادی در باغ باعث افزایش زمان مفید پسته چینی و راندمان برداشت شده و نیاز به گماردن کارگران اضافی جهت انجام عملیات توزین و نگه داشتن حساب جداگانه برای تک تک زیر گروه ها را از میان بر می دارد.

از باغداران بخصوص در سال های کم محصول می باشد.

۲) روش کیلویی

در این روش مزد کارگران پسته چین بر اساس مقدار وزن محصول برداشت شده توسط هر یک پرداخت می گردد. دسته پسته چین معمولاً به زیرگروه های ۴ تا ۶ نفری تقسیم شده، هر زیرگروه در هنگام تحویل پسته به خودروی حمل بار محصولی را که برداشت کرده وزن می کند تا وزن پسته برداشت شده توسط هر زیرگروه مشخص شود. در نهایت مجموع وزن پسته برداشت شده محاسبه گشته، با توجه به بهای از پیش تعیین شده به ازاء هر کیلو محصول برداشتی، حق الزحمه به سر کارگر جهت تقسیم بین کارگران پرداخت می شود.

در گذشته، عملیات توزین در این روش برداشت با استفاده از قیان انجام می شد؛ اما به تازگی از ترازو های وزنه ای، فنری و حتی دیجیتالی نیز استفاده می شود. استفاده از این ترازوها محاسنی همچون دقت بالا و کاهش زمان توزین در محل باغ را به همراه دارد.

روش برداشت کیلویی، به علت سرعت بالای پسته چینی و کم بودن توجه کارگر به کیفیت کار، دو نقطه ضعف دارد:

اول، احتمال وارد آمدن خسارت به باغ به دلیل جدا شدن مقدار زیادی شاخ و برگ از درخت در حین عملیات برداشت و دوم، زیاد بودن مقدار دانه و خوشه جا مانده در سطح باغ. البته این دو معضل را می توان

پس از گذشت یکسال بهترین زمان و شاید سخت ترین زمان برای کشاورزان فرا رسیده: فصل برداشت، زمانی که نتیجه یکسال کار و تلاش کشاورزان را نشان می دهد، آن هم برای محصولی چون پسته که می توان گفت در سخت ترین شرایط رشد می کند و یکی از بهترین نعمات خداوند را به ما هدیه می دهد. برداشت پسته یکی از مهمترین مراحل تولید این محصول می باشد. در فصل برداشت دو فعالیت مهم صورت می پذیرد: برداشت در محل باغ و فرآوری در ترمینال. توجه ویژه به این مراحل سبب افزایش راندمان کار، کاهش هزینه ها، کاهش ضایعات و افزایش کیفیت محصول می شود. اما در مبحث برداشت، باید اذعان نمود که با توجه به شکل و طراحی قاطبه باغات کشور هنوز پسته چینی به روش سنتی انجام می شود. چه خوب که در طراحی و احداث باغات جدید فواصل و نحوه هرس و پرورش درختان به گونه ای انتخاب شود که با مکانیزه کردن برداشت بتوان مشکلاتی از قبیل تهیه کارگر، ضایعات محصول در هنگام برداشت، طولانی بودن زمان برداشت و دیگر مشکلات برداشت سنتی را مرتفع نمود.

به طور کلی رایج ترین روشهای اجرایی برداشت در باغات پسته کشور به شرح زیر میباشند:

۱) روش روز مزدی

در این روش به کارگران پسته چین حقوق مشخص روزانه به ازای هر روز کار معادل با ۸ ساعت پرداخت می شود. معمولاً کارگران روزمزد تحت نظر فردی بعنوان سرکارگر که نماینده آنها می باشد فعالیت می نمایند و کارفرما (باغدار) از طریق این فرد بر کارگران نظارت دارد. این روش برداشت، اگر چه عمومیت بیشتری در مناطق مختلف دارد، اما دارای محدودیت هایی به شرح زیر می باشد:

- ⊕ ساعات محدود و کم (۸ ساعت) پسته چینی در طول روز؛
- ⊕ راندمان نسبتاً پایین پسته چینی توسط هر کارگر

و
⊕ نیاز به حضور باغدار یا نماینده وی برای نظارت بر فعالیت کارگران.

از سوی دیگر، مزایای این روش از جمله دانه ریزی یا دانه های جامانده کمتر در سطح باغ که عملاً نیاز به کارگران دانه جمع کن را منتفی می نماید و عدم نیاز به توزین محصول برداشت شده در باغ، دلیل اصلی انتخاب این روش برداشت توسط بسیاری